

SAARENKETO, HEIKKI: Alaselkäkipu ensihoidossa – lääkärikonsultaatiot, kohteessa hoitaminen ja kuljettamatta jättäminen

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 27 s., 1 liites.
Anestesiologia ja tehohoito
Huhtikuu 2018

Tutkimuksessa tarkastellaan alaselkäkipuun liittyviä ensihoitotehtäviä, joissa potilasta on hoidettu kohteessa ja ambulanssikuljetuksesta on pidättäydytty. Tavoitteena on saada tietoa kohteessa hoidetuista alaselkäkipupotilaista ja selvittää, miten heitä tutkitaan ja hoidetaan. Tarkastelussa ovat myös ensihoitajien konsulttilääkäreiltä saamat hoito-ohjeet sekä kohteessa hoidettujen alaselkäkipupotilaiden mahdollinen myöhempi hakeutuminen päivystykseen saman kipuoireen vuoksi.

Tutkimusaineisto kerättiin Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen suorittamista ensihoitotehtävistä vuodelta 2016. Alaselkäkipupotilaiden osalta aineisto kattaa puolen vuoden ajanjakson. Aineiston toisen osan muodostavat ensihoitovaiheen jälkeen päivystykseen hakeutuneiden alaselkäkipupotilaiden potilaskertomukset. Tutkimusmenetelmä koostuu sanallisten potilaskertomusten ryhmittelystä kategorioihin, joita voidaan tämän jälkeen vertailla kvantitatiivisesti. Kyseessä on siis kvantitatiivinen tutkimus, jonka tietyissä työvaiheissa on käytetty myös kvalitatiivisen tutkimuksen metodiikkaa.

Tutkimus osoittaa alaselkäkipuun liittyvien ensihoitotehtävien yleisyyden ja näillä tehtävillä kohdattavien potilaiden iäkkyyden. Huomattava osa kohteessa hoidetuista alaselkäkipupotilaista on yli 80-vuotiaita. Alaselkäkipupotilaiden tutkiminen ja hoito näyttäytyvät tutkimuksessa vakiintuneina käytäntöinä, joista harvoin poiketaan. Turun alueella työskentelevät ensihoitajat toimivat tiiviissä yhteistyössä Ensihoidon päivystyksen ja liikelaitoksen (EPLL) konsulttilääkärien sekä lääkäriyksikkö FinnHEMS20:n ensihoitolääkärien kanssa. Ensihoitoyksiköiden suorittamat konsultaatiot osoitetaan pääosin EPLL:n lääkäreille. Osa ensihoidon kohteessa hoitamista potilaista hakeutui seuraavien vuorokausien aikana päivystykseen. Niillä potilailla, joita kuvannettiin päivystysvaiheessa, todettiin enimmäkseen selkärankaa rappeuttaviin sairauksiin liittyviä murtumalöydöksiä, joiden jatkohoito oli konservatiivinen.

Yleisemmällä tasolla tutkimus osoittaa iäkkäiden kansalaisten merkittävyyden ensi- ja akuuttihoitoketjun potilasryhmänä. Alaselkäkipua hoidettaessa ammattiryhmien yhteistyö on toimivaa. Merkittävimpinä parannuskohteina voidaan pitää esitietojen ja tutkimuslöydösten dokumentointia sekä lääkehoidon turvallisuuden arvioimista.